

Utvärdering av medborgarbudget om Mötesplats Fagersjö

stockholm.se

Sammanfattning

Farsta stadsdelsnämnd genomförde sin första medborgarbudgetprocess i Fagersjö under 2016. Nämnden avsatte 400 000 kronor för en medborgarbudget med fokus på en mötesplats för samvaro, kultur och samhällsservice. Alla invånare i stadsdelen, i åldern tio år och uppåt, och dessutom personer med stark anknytning till eller med verksamhet i Fagersjö fick vara med och ta fram ett verksamhetsprogram för mötesplatsen.

Denna utvärdering fokuserar på genomförandet av den processen samt genomförandet av det verksamhetsprogram som blev resultatet av medborgarbudgetprocessen.

Förvaltningen genomför utvärderingen av medborgarbudgeten om Mötesplats Fagersjö som en del av det ständigt pågående systematiska kvalitetsarbetet. Det är viktigt för stadsdelsområdets demokratiarbete att se hur medborgarbudgetprocessen har fungerat under det första året, vad som varit bra och vad som kan utvecklas vidare.

Det uppsökande arbetet har varit det mest framgångsrika. Vid omröstningen av medborgarbudgeten deltog 227 personer, det är ett positivt resultat. En lärdom är att förvaltningen måste arbeta mer med intern förankring vid stora processer för att säkerställa bredd och långsiktighet i arbetet.

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund	5
Varför Fagersjö?	6
Varför medborgarbudget?.....	6
Dialoger i Fagersjö.....	7
Medborgarbudget kring mötesplats	7
Vad omfattar denna utvärdering?	9
Genomförande av den första medborgarbudgeten	9
Tidplan för processen 2016	10
Organisering	11
Förslagsinlämning.....	12
Bearbetning av förslag.....	14
Röstning.....	15
Invigning	17
Utvärdering av medborgarbudgetprocessen	18
Kommunicera, kommunicera.....	18
Det uppsökande arbetet	19
Mera dialog!	19
Förankring internt.....	20
Tydligare målsättningar	20
Hur går vi vidare?	21
Genomförande av aktiviteter	22
Planering av aktiviteter för 2016	22
Genomförande och deltagande vid aktiviteter	23
Utvärdering av genomförande av aktiviteter	24
Vad beror det på?	25
Förbättringsförslag.....	27
Hur går vi vidare?	28

Bakgrund

I kommunfullmäktiges beslut om budget 2015 för Stockholms stad har demokratifrågor en framträdande plats. Ett av de fyra övergripande inriktningsmålen för all verksamhet handlar om att skapa en demokratiskt hållbar stad. Stadsdelsnämnderna framhålls som viktiga för att långsiktigt utveckla och stärka den lokala demokratin samt höja valdeltagandet. Det grundläggande syftet är att utjämna skillnader i levnadsvillkor och skapa ett Stockholm för alla. Kommunstyrelsen får ett ytterstads- och demokratiutskott och stadsdelsnämnderna tillförs särskilda resurser för demokratiarbetet.

Farsta stadsdelsnämnd tilldelades 5,3 miljoner kronor för 2016. Vid stadsdelsnämndens sammanträde den 22 oktober 2015 behandlades ett ärende om demokratimedel 2015 (som var 3,9 miljoner kronor) och medborgarbudget i Fagersjö. Ärendet redovisar förvaltningens förslag till riktlinjer för demokratiarbetet och användningsområde för de särskilda resurserna, där det föreslås att en medborgarbudget ska genomföras inom ramen för försöksverksamheten i Fagersjö.

Farsta stadsdelsnämnd hade tidigare samma år beslutat genomföra en försöksverksamhet för ökat demokratiskt deltagande och inflytande samt samhällsservice i stadsdelen Fagersjö. Vid sammanträdet den 27 augusti 2015 fastställde nämnden en mer detaljerad plan för försöksverksamheten. Den har inledningsvis en löst utformad struktur eftersom invånarna och andra intressenter ska vara med och påverka verksamhetens inriktning. Med intressenter syftar man bland annat på det lokala föreningslivet inklusive hyresgäsföreningar och bostadsrättsföreningar, kommunala bostadsbolag (där framför allt Familjebostäder har fastigheter i Fagersjö) och stadens fackförvaltningar men även organisationer och myndigheter som agerar på regional och nationell nivå. Alla välkomnas att delta.

Syfte med försöksverksamheten i Fagersjö blir att:

- skapa intresse och engagemang för boendemiljön och utvecklingen i stadsdelen
- bidra till ökad samhällsservice

Mötesplatsen och kontaktytan ska ge utrymme för frågor som till exempel rör demokrati och inflytande, nämndens och stadens service och verksamheter, andra myndigheter samt ytterstadsutveckling. Konsumentvägledning och lotsverksamhet för

lokala företagare och för invånare som är intresserade av att starta företag ska också erbjudas.

Varför Fagersjö?

Fagersjö är stadsdelen med lägst valdeltagande i Farsta stadsdelsområde: 69,4 procent röstade i kommunvalet 2014, vilket kan jämföras med hela stadsdelsområdets deltagande på 79,0 procent. Det är två valdistrikt i Fagersjö, och det är värt att notera att i den yttre delen av stadsdelen röstade 74,1 procent medan endast 65,5 procent röstade i den inre.

I Fagersjö bor cirka 3 000 invånare. I området finns flerbostadshus, radhus och villor. Flerbostadshus är den vanligaste boendeformen i området och cirka 82 procent av de som bor i flerbostadshusen bor i hyresrätter. Andelen invånare med utländsk bakgrund är drygt 53 procent, vilket kan jämföras med hela stadsdelsområdets där motsvarande andel är 32 procent.

Varför medborgarbudget?

Stadsdelsnämnden uppdrog åt förvaltningen att använda metoden medborgarbudget för att öka inflytandet för invånarna, utifrån en modell som utarbetats av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) efter inspiration från liknande försök i andra länder.

Medborgarbudget är ett sätt att bjuda in lokalbefolkningen att delta i beslutsprocesser som berör närsamhället och stadsutvecklingen. Fokus är att få medborgarna att vara delaktiga i prioriteringarna av gemensamma resurser.

Modellen bygger på sju steg:

1. Ta fram kriterier för hur prioriteringarna ska gå till
2. Marknadsför för att involvera så många som möjligt i området i dialogerna
3. Idégenerering där invånarna får komma med idéer på hur resurserna ska användas
4. Arbeta med idéerna tillsammans med invånarna och välj ut ett antal för prioritering
5. Rösta, låt invånarna prioritera vilka idéer som ska genomföras
6. Genomför idéerna tillsammans med invånarna i området
7. Följ upp

Erfarenheter från Sverige och övriga Europa visar sammanfattningsvis att engagemanget hos människor ökar när man får möjlighet att delta i prioriteringen av resurser för det lokala samhället man lever i. I de projekt som genomförts i Sverige framkommer en samstämmig bild av att de medborgare som deltagit i medborgarbudget upplever ett ökat inflytande.

Dialoger i Fagersjö

Inför starten av verksamheten i Fagersjö undersökte nämnden och förvaltningen vilka behov som finns och vad som efterfrågas inom stadsdelen genom dialoger med invånarna. Förtroendevalda medverkade bland annat vid Fagersjödagen den 22 augusti 2015 och träffade även invånare vid Tyck-till-forum den 9 september. Förutom de synpunkter som lämnats in muntligt har totalt 92 enkäter lämnats in. 20 enkäter lämnades in digitalt via e-post och brevledes.

På frågor om vad som behöver bli bättre och vad som saknas har drygt 250 synpunkter framkommit, varav 217 har sammanställts enligt nedan. Sammanställningen bygger på ett urval där fler än en enkät lämnat synpunkt på samma tema. Ett tiotal synpunkter har sorterats bort då dessa har varit svåra att tyda.

Kommunikationer: 53
Mötesplats/service: 52
Magelungen/bad: 39
Trafik: 20
Miljö/park/natur: 19
Bostad: 11
Skola: 9
Idrott: 8
Ungdomsaktiviteter: 6

Medborgarbudget kring mötesplats

Resultatet av Tyck-till-processen kan sägas utgöra grunden för medborgarbudgeten i Fagersjö. Vid sitt möte den 16 september gick nämndens demokratiråd igenom det preliminära resultatet och konstaterade att mötesplatsen är den mest angelägna frågan, bland de åtgärder som nämnd och förvaltning råder över.

I oktober 2015 avsatte därför nämnden 400 000 kronor av demokratimedlen för genomförande av en medborgarbudget med

fokus på en mötesplats för samvaro, kultur och samhällsservice.
Invånarna skulle ta fram ett verksamhetsprogram för mötesplatsen.
Följande kriterier togs fram:

- Verksamhet och aktiviteter ska inrymmas i, eller i nära anslutning till den försöksverksamheten i Fagersjö.
- Verksamhet och aktiviteter ska ha som målsättning att attrahera en bred del av invånarna i Fagersjö gällande ålder, kön och etnicitet.
- Aktiviteter som syftar till att stärka områdets service, kultur, föreningsliv, näringsliv och sociala sammanhållning prioriteras.
- Verksamhet som erbjuds inom Stockholms stads ordinarie verksamhetsutbud inkluderas inte.
- Verksamhet och aktiviteter ska rymmas inom angiven budgetram 400 000 kronor för 2016.

Syftet med medborgarbudgeten var att stärka demokratin, medborgarnas inflytande och den sociala hållbarheten i Fagersjö. Arbetet sågs också som en lärandeprocess där värdefulla erfarenheter och lärdomar kunde genereras och utgöra en grund för vidare arbete med demokratiutveckling.

Inriktning för försöket med medborgarbudget i Fagersjö:

- Syftet är att stärka demokratin, medborgarnas inflytande och den sociala hållbarheten i Fagersjö.
- Målet är att prova en modell för att utveckla dialog och medinflytande genom att medborgarna får bestämma utformningen och verksamhetsinnehåll för en kontaktyta och mötesplats i centrala Fagersjö.
- Förvaltningen arbetar tillsammans med invånarna i Fagersjö som tar fram idéer som väljs ut och utarbetas som förslag till verksamhet.
- Invånarna får rösta om vilka förslag som ska prioriteras och genomföras.
- Målsättningen är att 10 procent av invånarna, från 10 års ålder, ska vara med och rösta på de förslag som framkommer.
- För att vara med och rösta ska man bo i Fagersjö alternativt ha en stark koppling till stadsdelen genom exempelvis näringsverksamhet eller föreningsverksamhet.
- Framröstat förslag fastställs av stadsdelsnämnden.

Vad omfattar denna utvärdering?

Förvaltningen genomför utvärderingen av medborgarbudgeten om Mötesplats Fagersjö som en del av det ständigt pågående systematiska kvalitetsarbetet. Det är viktigt för stadsdelsområdets demokratiarbete att se hur medborgarbudgetprocessen har fungerat under det första året, vad som varit bra och vad som kan utvecklas vidare.

Denna utvärdering fokuserar på genomförandet av den första medborgarbudgeten i Farsta samt genomförandet av det verksamhetsprogram som blev resultatet av medborgarbudgetprocessen.

Vilka lärdomar kan vi dra? Vad har varit framgångsrikt? Vilka förbättringsområden finns? Hur går vi vidare? Det är frågor vi hoppas kunna besvara.

I slutet av medborgarbudgetprocessen skrev den praktikant som då arbetade vid förvaltningen och deltog i processen en beskrivning av hela arbetet. Processbeskrivningen redogör väl för genomförandet av medborgarbudgeten och är ett viktigt underlag för denna utvärdering.

Som förvaltningens demokratisamordnare har även jag som skriver detta varit i kontakt med tjänstepersoner och andra som på olika sätt varit involverade under hela resans gång och fångat upp viktiga synpunkter och lärdomar.

Genomförande av den första medborgarbudgeten

Efter att inriktningen och kriterierna för medborgarbudgeten hade fastställts började förvaltningen med att göra en kartläggning över Fagersjö genom att identifiera vilka föreningar och verksamheter som fanns i stadsdelen. Kartläggningen var ett första steg i arbetet med att sprida information om medborgarbudgeten – när de olika aktörerna och föreningarna hade identifierats kunde förvaltningen börja boka in informationsträffar i verksamheterna. Bland annat identifierades en skola, en fritidsgård, fyra förskolor, en pensionärsverksamhet och ett fåtal föreningar.

Som ett vidare steg i förberedelserna anslöt sig Farsta stadsdelsnämnd, efter beslut om ansökan den 11 juni 2015, till SKL:s nätverk för medborgarbudget. SKL har sedan 2007 arbetat med att stödja kommuner som velat genomföra medborgarbudgetar och hösten 2015 startades en ny nätverksgrupp med flera kommuner och stadsdelsnämnder runtom i Sverige. (Nämnden ansökte vid samma tillfälle om att få ingå i SKL:s nätverk för medborgardialog, men i det nätverket har förvaltningen ännu inte haft någon aktiv roll.)

Det bestämdes att den nya mötesplatsen skulle inrymmas i en fastighet där förvaltningens arbetsträningsverksamhet hade sina lokaler. Lokalen behövde dock byggas om så att både mötesplatsen och arbetsträningen kunde bedriva verksamhet där. En arkitekt anlätades för att hjälpa till med den planering som krävdes inför renoveringen. Den tidplan för medborgarbudgeten som tidigare presenterats i stadsdelsnämndens verksamhetsplan och budget för 2016 fick då skjutas fram eftersom renoveringsarbetet skulle kräva extra tid. En ny tidplan gjordes.

Eftersom medborgarbudgetprocessen både skulle gå att följa och delta i via webben anlätades ett IT-företag som kunde skapa en hemsida där förslagsinlämning och röstning kunde genomföras. IT-företaget hade tidigare erfarenhet av att skapa hemsidor för medborgarbudgetprocesser.

Inför att hemsidan skulle skapas behövde förvaltningen ta ställning till vilka uppgifter som förslagsställarna och de röstande skulle behöva lämna. Det som både vid förslagsinlämning och röstning blev obligatoriskt att fylla i var en kontaktuppgift: e-post eller telefonnummer. De som lämnade förslag behövde även rubricera förslaget och beskriva det. Tanken var att processen skulle vara öppen och enkel för att så många som möjligt skulle skicka in idéer och förslag. Att just kontaktuppgiften var obligatorisk berodde på att förslagsställaren skulle gå att nå ifall förslaget under bearbetningsfasen skulle behöva förtydligas eller diskuteras.

Förslagsställare kunde även fylla i namn, adress, kön och ålder. Det visade sig att många valde att fylla i alla fält, vilket var positivt eftersom förvaltningen då kunde se om något kön, någon gata eller åldersgrupp hade högre eller lägre representation än andra.

Tidplan för processen 2016

- Informationsspridning: hela februari–13 mars

- Förslagsinlämning: 14–31 mars
- Bearbetning av förslag: 1–22 april
- Röstning: 23 april–8 maj
- Stadsdelsnämndens beslut om genomförandet av aktiviteter: 19 maj
- Invigning av mötesplatsen: 28 maj

Organisering

Arbetet med att sprida information om medborgarbudgeten har varit ständigt pågående under processens alla steg. I inledningsskedet låg fokus på att så många som möjligt skulle känna till medborgarbudgeten och vad processen innebar och skulle leda till. För att nå ut med informationen försökte förvaltningen arbeta brett genom att använda sig av flera olika informationskanaler och arbetssätt.

Tillsammans med en annonsbyrå tog förvaltningen fram ett annonsmaterial bestående av affischer och flygblad. Affischerna sattes upp på Fagersjös anslagstavlor, i skolan och i förvaltningens egna verksamheter som förskolor, ungdomsgård och arbetsträningsverksamhet. I lokaltidningen publicerades kortare annonser som berättade om processen och även på Stockholms stads hemsida fanns information att ta del av. Dessutom startades en ny Facebook-sida som löpande uppdaterade om processen. De inlägg som publicerades på Facebook delades ofta vidare av en aktiv förening i Fagersjö, vilket gjorde att många nåddes av informationen.

Förutom att sprida informationen skriftligt via olika kanaler fanns förvaltningen också på plats i Fagersjö för att besöka flera av de verksamheter som identifierats under förberedelsefasen. Besöken gjordes i årskurs 4, 5 och 6 i Fagersjöskolan, på fritidsgården (primär målgrupp: årskurs 6-9), på pensionärsverksamheten samt på förvaltningens arbetsträningsverksamhet. Vid besöken gavs information om vad processen innebar och hur de vi träffade själva kunde delta och påverka innehållet på mötesplatsen.

Stadsdelsnämnden arrangerade tillsammans med förvaltningen ett Medborgarforum den 20 oktober och bjöd in Fagersjöbor att diskutera frågor som berörde dem. Flera tjänstepersoner deltog för att besvara frågor och berätta om medborgarbudgeten.

För att alla som bodde i Fagersjö skulle ha nåtts av informationen om medborgarbudgeten delades flygblad med information ut till

samtliga hushåll. Utdelningstjänsten hade kunnat köpas av PostNord eller Bring men istället valde förvaltningen att anställa fyra ungdomar, varav två bodde i Fagersjö och två i grannstadsdelen Farsta. Anledningen till att ungdomarna anställdes var dels att arbetet med medborgarbudgeten kunde bli något positivt för ungdomarna själva som fick en kortare anställning och arbetslivserfarenhet, dels att det skulle vara positivt för förvaltningen som kunde få hjälp av ungdomarna vid fler tillfällen än bara själva utdelningen. Exempelvis hjälpte ungdomarna också till med att stå utanför förskolorna i Fagersjö för att dela ut flygblad och informera föräldrar som skulle hämta sina barn.

En synpunkt som återkommit har gällt rubriken som använts på de affischer och flygblad som marknadsfört medborgarbudgeten. ”Din stadsdel. Du bestämmer.” var rubriken och frågan som nådde förvaltningen var om formuleringen verkligen varit riktigt sann. Både på flygbladen och på affischer har det funnits en förklarande text som klargjort att det invånarna kunnat bestämma över har gällt förslag på aktiviteter samt röstning. Däremot har det inte uttryckligen stått att nämnden skulle fatta ett formellt beslut om aktiviteterna efter röstningen. Synpunkten diskuterades vid nämndens demokratiråds sammanträden och rådet ansåg att ett mer nyanserat ord än ”bestämmer” skulle kunna användas i en framtida medborgarbudget.

Förslagsinlämning

Förslagsinlämningen pågick under perioden 14–31 mars. Förslagen kunde både lämnas in digitalt på hemsidan som skapats för medborgarbudgeten och i den lokal som mötesplatsen skulle öppna i. Alla vardagar mellan klockan 15.00 och 18.00 fanns representanter från förvaltningen på plats i lokalen för att berätta mer om medborgarbudgeten och hjälpa de som ville lämna in förslag. Det fanns kaffe och bullar och bord att sitta och fika vid. Främst kom pensionärer till lokalen, men även några ungdomar och föreningsrepresentanter. Förutom att prata om medborgarbudgeten tog många besökare också chansen att fråga eller berätta helt andra saker, vilket kan ses som något positivt för det långsiktiga arbetet med att försöka stärka relationerna och förtroendet mellan förvaltningen och invånarna i stadsdelen.

Förvaltningen hade arbetat intensivt med att nå ut med informationen om medborgarbudgeten inför att förslagsinlämningsperioden skulle starta. Därför bestod informationen under förslagsinlämningsperioden mer av

påminnelser om att förslagen nu kunde skickas in. Facebook-sidan uppdaterades med inlägg som i sin tur spreds vidare inom ett föreningsnätverk och ungdomarna som anställdes av förvaltningen stod utanför matbutiken, bensinstationen och pizzeriorna för att dela ut flygblad och uppmana folk att lämna förslag. Även mejl skickades ut till föreningsrepresentanter som kunde sprida vidare informationen till sina medlemmar. Medborgarbudgeten i Fagersjö har dessutom följts av två lokaltidningar som under hela processen har skrivit artiklar om vad som varit på gång.

En kväll gjorde tjänstepersoner från förvaltningen ett återbesök på fritidsgården för att försöka fånga upp och registrera de förslag och idéer som ungdomarna hade. Dessvärre visste inte så många ungdomar om att förvaltningen skulle komma på besök. Besöket hade kunnat planeras bättre och med större framförhållning,

Efter att förslagsinlämningsperioden avslutats hade 56 förslag registrerats. Av dessa kom 16 stycken från årskurs 4 i Fagersjöskolan, som enskilt eller i grupp hade målat och beskrivit hur de ville att mötesplatsen skulle se ut. Även representanter från pensionärsverksamheten hade sammanställt förslag som lades gemensamt. Förslagen från årskurs 4 och från pensionärsverksamheten visade att informationsträffarna som hölls ute i de olika verksamheterna inför förslagsinlämningsperioden hade gett resultat. Några exempel på de förslag som lämnades in var läxläsning, filmklubb, yoga, matlagningskvällar, kurs i pallkrage- och balkongodling, schackklubb och fågelskådningskurs.

I efterhand går det att konstatera att arbetet på plats i Fagersjö var framgångsrikt – både arbetet inför och under förslagsinlämningsperioden. Däremot hade inte fullt så mycket tid – tre timmar varje vardag – behövt spenderas i lokalen eftersom det vissa dagar inte kom någon besökare alls. På så vis blev det en hel del arbetstid som inte gav resultat. Genom att skära ner på antalet tillfällen – och kanske annonsera dessa tillfällen på ett bättre sätt – hade tiden i lokalen förmodligen blivit mer effektiv eftersom fler besökare då antagligen skulle kommit vid samma tillfälle.

Istället för att vara så mycket i lokalen hade fler aktiviteter eller workshops kunnat arrangeras för att få fler personer att utveckla sina idéer och delta i förslagsinlämningsprocessen. Exempelvis hade flera tjänstepersoner med kunskap inom olika områden då kunnat arbeta tillsammans med invånarna för att få fram genomförbara förslag. Sannolikt hade det kunnat bidra till en högre grad av medskapande och ett större engagemang hos

förslagsställarna. Det hade i sin tur även kunnat vara positivt både för röstningsförfarandet (större benägenhet att rösta och få andra att rösta på ens förslag) och för det eventuella genomförandet av aktiviteten. Dock kräver sådana evenemang både planering, resurser och marknadsföring. Återbesöket på fritidsgården är ett exempel på något som hade kunnat bli mer framgångsrikt om det planerats i förväg. Eftersom medborgarbudgeten delvis varit något av en lärandeprocess, tas denna erfarenhet med till planeringen inför framtida medborgarbudgetar.

Bearbetning av förslag

Bearbetningen av de inkomna förslagen pågick under perioden 1–22 april. Inledningsvis handlade arbetet om att undersöka om förslagen uppfyllde kriterierna som satts upp gällande verksamhetsinnehållet och aktiviteterna på mötesplatsen. En del av förslagen sorterades då bort. Framförallt var det förslag som inte uppfyllde kriteriet att verksamhet och aktiviteter ska inrymmas i eller i nära anslutning till försöksverksamheten i Fagersjö.

Två exempel på förslag som inte uppfyllde kriteriet var ett förslag om en ny badplats och ett om att rusta upp en väg i området. Förslagsställarna kontaktades på det sätt de själva angivit vid förslagsinlämningen (telefon eller e-post) och i de fall som förslagsställaren svarade diskuterades förslaget i relation till kriterierna. I de fall där förslaget uppenbart berörde en annan aktörs ansvarsområde fördes informationen vidare till dem – exempelvis vidarebefordrades ett förslag till bostadsbolaget Familjebostäder eftersom det bland annat handlade om ommålning av Familjebostäders fastigheter.

Flera förslag kunde även slås ihop med varandra eftersom olika förslagsställare hade gett förslag på samma aktivitet. Också i detta fall kontaktades förslagsställarna och det var ingen som inte godtog en hopslagning. Andra förslag handlade om aktiviteter som redan erbjuds inom Stockholms stad, vilket i vissa fall stod i strid med kriteriet att sådan verksamhet inte ska komma ifråga.

Däremot kunde verksamhet som redan tidigare erbjuds av Stockholms stad i Farsta stadsdelsområde i vissa fall utökas för att på så sätt också erbjudas i Fagersjö. Förslaget som får exemplifiera detta är att Kulturskolan borde anordna aktiviteter för barn i Fagersjö. Förvaltningen förde en dialog med ansvariga inom Kulturskolan som kom fram till att ett grundläggande kulturutbud borde finnas i Fagersjö. Förslaget gick därför inte vidare till

omröstning utan planerades in som en ordinarie aktivitet i verksamheten. Förslagsställaren kontaktades och var mycket nöjd med resultatet.

Inför att förslagen skulle läggas upp för röstning på hemsidan diskuterades det om kostnaden för att genomföra dem skulle anges. Frågan togs upp i nämndens demokratiråd och förvaltningen bestämde sedan att aktiviteterna inte skulle prissättas. Det berodde framför allt på att kostnaderna skulle variera beroende på hur stort intresse som fanns för dem och att en prissättning på förhand därför riskerade att bli missvisande. Priset på en yogakurs skulle exempelvis bli dyrare om 50 personer anmälde sig än om bara 10 personer gjorde det. Förvaltningen räknade ändå med att alla aktiviteter skulle kunna genomföras inom ramen för budgeten och att kostnaden för respektive aktivitet därmed inte var avgörande.

Röstning

Röstningen pågick under perioden 23 april–8 maj och genomfördes både på hemsidan och på plats i Fagersjö. Alla som röstade fick fördela 5 poäng, 3 poäng och 1 poäng till de tre förslag de tyckte bäst om.

Under de första dagarna delade ungdomarna och Familjebostäder ut flygblad med information om röstningsförfarandet till hushållen för att så många som möjligt skulle uppmärksammas om att röstningen startat. Facebook-sidan uppdaterades och inläggen spreds vidare av boende i området och inom föreningar. Även lokaltidningarna skrev artiklar om att röstningen pågick.

Förvaltningen gjorde återbesök i de verksamheter som besökts under informationsspridningsfasen: årskurs 4, 5 och 6 i Fagersjöskolan, pensionärsverksamheten samt arbetsträningen. Dessvärre hade fritidsgården tillfälligt stängt på grund av en fuktskada, vilket gjorde att ett återbesök inte var möjligt. Till besöken togs pappersenkäter med där alla röstningsalternativ fanns presenterade, detta för att underlätta röstandet.

Erfarenheterna från förslagsinlämningsperioden, där upplevelsen var att för mycket tid hade spenderats i lokalen, gjorde att förvaltningen under röstningen valde en annan strategi. Arbetet hade en mer uppsökande karaktär vilket visade sig vara framgångsrikt. Förvaltningen tog med sig röstningsenkäter och stod bland annat utanför områdets matbutik, utanför förskolorna och i parkleken. Reaktionerna hos föräldrarna som hämtade på förskolan,

hos de som befann sig i parkleken och vid matbutiken var ofta positiva – de allra flesta ville rösta och vara med och påverka sitt närområde. Förvaltningens upplevelse var att dessa personer, med vissa undantag, troligtvis inte skulle röstat om hemsidan varit det enda alternativet. Vad det beror på går endast att spekulera i; det kan ha berott på att informationen inte nått dem eller att frågan om mötesplatsen inte engagerade dem tillräckligt mycket, men det kan också ha berott på helt andra skäl. Oavsett anledning så gav den uppsökande strategin resultat. Efter att röstningen avslutats visade det sig att drygt hälften av rösterna kommit just från förvaltningens uppsökande arbete.

Om ännu mer tid hade lagts på uppsökande arbete hade förmodligen ännu fler röster kommit in. Liksom när det gäller förslagsinlämningen kan man för röstningsfasen tänka sig att någon typ av större aktivitet hade kunnat vara positivt för att involvera fler människor. Givetvis förutsätter det då viss planering i förväg om det ska bli lyckat.

Under röstningsförfarandet uppdaterades hemsidan kontinuerligt och det gick att se hur många röster som registrerats – för varje person som röstade ökade siffran. Det hade varit möjligt att även visa hur många röster varje röstningsalternativ hade fått, men förvaltningen valde att inte göra det. Att öppet visa röstningsstatistiken för varje alternativ skulle å ena sidan kunnat göra att röstningen blev mer av ett tävlingsmoment, vilket i sin tur skulle kunnat leda till att folk blev mer engagerade och mer benägna att få andra att rösta på ens favoritalternativ. Å andra sidan skulle det också kunnat leda till att folk inte röstade på det alternativ de egentligen helst ville ha, utan att valet istället baserades på hur andra personer fördelat sina röster. För att inte andras röster skulle påverka vilket alternativ som prioriterades valde förvaltningen att hålla röstningsstatistiken dold. På detta sätt baserades valet troligtvis mer på de röstandes personliga intressen.

Totalt röstade 227 personer. I Fagersjö bor drygt 3 000 personer, varav cirka 2 500 personer är över 10 år. Målsättningen var att 10 procent av invånarna, från 10 års ålder, skulle vara med och rösta på förslagen. Måluppfyllelsen visade sig dock vara svår att mäta, vilket dels beror på att även personer som bor utanför Fagersjö har fått rösta, dels på att alla röstande inte uppgett vilken adress de bor på. Det går därför inte att veta exakt hur många procent av invånarna som har röstat. Vad som däremot går att konstatera är att 40 personer av de 227 röstande antingen inte lämnat någon adress alls, eller angivit att de bor någon annanstans. Det innebär att 187

personer har angivit att de bor i Fagersjö och därmed att cirka 7,5 procent av invånarna har röstat. Enligt SKL, som följt andra kommuner och stadsdelsnämnder som genomfört medborgarbudgetar, är 7,5 procent ett bra resultat. Vanligtvis ligger siffran omkring 2-3 procent första gången en medborgarbudget genomförs.

Av de 227 personer som röstat angav 145 personer att de var kvinnor och 71 personer angav att de var män. En person angav ”Annan” och 10 personer lämnade ingen uppgift alls.

Åldersfördelningen var: 10-18 år: 68 personer, 19-24 år: 7 personer, 25-39 år: 61 personer, 40-64 år: 63 personer och 65+: 15 personer. Resterande 13 personer lämnade ingen uppgift alls. Det var alltså nästan dubbelt så många kvinnor som män som röstade och flest angav åldern 10-18 år, även om åldersspridningen var relativt stor.

De 10 förslag som fick flest poäng i röstningen var följande:

1) Filmklubb	208 poäng
2) Matlagningskvällar	178 poäng
3) Pysselkvällar	170 poäng
4) Crossfit (träning)	170 poäng
5) Yoga	167 poäng
6) Läxläsning	135 poäng
7) Boxningsklubb	125 poäng
8) Datorspel	123 poäng
9) Språkcafé	108 poäng
10) Biljard	101 poäng

Invigning

Farsta stadsdelsnämnd beslutade den 19 maj 2016 att de tio aktiviteter som fått flest röster skulle genomföras.

Lördag den 28 maj invigdes mötesplatsen. Då var den första renoveringen nästan klar och de som hade föreslagit de fyra mest populära aktiviteterna mottog diplom. Olyckligtvis råkade invigningen sammanfalla med Hökarängens dag. Därför flyttades den till senare samma dag.

Invigningen hade annonserats under hela processen men ytterligare försök att marknadsföra den gjordes precis i anslutning till själva dagen. Eftersom eleverna på Fagersjöskolan hade varit så delaktiga tillfrågades de om de ville uppträda på invigningen. Det ville de

gärna.

SKL rekommenderar ceremoniella avslutningar på medborgarbudgetprocesser. Det blir en markering för arbetet och hur engagemanget från invånarna har uppskattats av förvaltningen.

Mötesplatsen vid Havsörnsgränd 6-8 var helt full av besökare vid invigningen. Det var många föräldrar som kom eftersom deras barn skulle uppträda. I och med att vi skulle dela ut diplom hade förvaltningen även säkerställt att förslagsinlämnarna skulle vara på plats. Det var ett trevligt tillfälle då nämndens och demokratirådets ordförande sa några ord om hela processen, delade ut diplom och invigde mötesplatsen tillsammans med förslagsinlämnarna. Därefter följde några uppträdanden från barnen i Fagersjö.

Invigningen var även det tillfälle då man kunde anmäla sig till aktiviteterna. Det fanns anmälningssblanketter till de aktiviteter som förvaltningen behövde veta antal deltagare för: yoga, crossfit, matlagning, pyssel, boxning, språkcafé och biljard. De andra aktiviteterna krävde inte anmälan. I anmälan var man tvungen att lämna samma kontaktuppgifter som vid inlämning av förslag så att förvaltningen skulle veta åldersspannet på deltagarna och kunna kontakta deltagarna.

Anmälningförfarandet var öppet hela sommaren. Den 27 augusti öppnades mötesplatsen på riktigt och då presenterades verksamhetsprogrammet för hösten 2016.

Utvärdering av medborgarbudgetprocessen

Kommunicera, kommunicera

En stor del av arbetet har handlat om kommunikation – att nå ut med information till så många som möjligt. Både inför att processen skulle starta och under dess gång. Förvaltningen har försökt att använda så många informationskanaler som möjligt: tidningar, affischer, flygblad, Facebook och fysiska möten. Att ha en bredd i kommunikationen har varit viktigt eftersom människor inhämtar information på olika sätt.

Förvaltningens kommunikatör lämnade olyckligtvis sin anställning i anslutning till att medborgarbudgetprocessen inleddes, vilket

medförde att mycket av materialet fick göras externt via firma eller av andra tjänstepersoner inom förvaltningen. Kommunikations-expertisen är oerhört viktig i sådana här långa processer som ofta är komplicerade och svåra att förklara på ett pedagogiskt sätt.

En stor fördel har varit att lokalpressen varit väldigt intresserad av vad som skett i Fagersjö och skrivit mycket om hela resan. Det har gjort att förvaltningen har fått möjlighet att nå en bredare grupp, ibland veckovis, på ett enklare sätt.

En ambition i hela förfarandet har varit att förslagsinlämnarna även ska hålla i de aktiviteter som genom omröstningen har utsetts att genomföras, eller hjälpa till att hitta lösningar för att fullända medborgarbudgetcirkeln. Det är något som hade kunnat kommuniceras tydligare. Det har inte varit tydligt att förslagsinlämnarna förväntas ha en roll även efter att de lämnat in ett förslag.

Det uppsökande arbetet

Förvaltningens upplevelse är att det fysiska mötet – det uppsökande arbetet – varit något av det mest framgångsrika i att nå invånare. Det fysiska mötet som bjudit in till frågor och förklaringar har förvaltningen upplevt kunnat engagera och involvera människor i högre grad än den enbart skriftliga informationen, även om en kombination av olika kommunikationssätt förstås varit positiv. Att det uppsökande arbetet gav resultat visade sig inte minst genom att drygt 50 procent av rösterna som registrerades just kom ifrån arbetet på plats i Fagersjö, och även de 16 förslag som kom in från elever i Fagersjöskolan är ett resultat av arbetet på plats. Dessutom kan det uppsökande arbetet också ses som något värdefullt inför det framtida arbetet i Fagersjö. Att möta och prata med människor i vardagen är en del av arbetet med att skapa relationer och att bygga upp ett större förtroende för förvaltningen – något som kommer att vara viktigt för att samverka med civilsamhället i fortsättningen ska få en positiv utveckling. Samtidigt går det också att fundera på hur och om den skriftliga informationen hade kunnat utformas annorlunda för att få ännu fler att vilja engagera sig.

Mera dialog!

Något annat som hade kunnat öka engagemanget och deltagandet hos invånarna både under förslagsinlämningen och röstningen är någon form av workshop, förslagsverkstad eller röstningsarrangemang – dialoger människor emellan. Exempelvis

hade ett besök på fritidsgården under förslagsinlämningsperioden kunnat utvecklas till en workshop där ungdomarna fick inspiration och hjälp med att gå från idéer till genomförbara förslag. Genom att samarbeta med förvaltningens fritidspersonal hade en workshop kunnat bidra till att ungdomarna engagerades i processen i högre grad. Likaså hade ännu mer planerad tid ute i området under röstningsperioden kunnat få fler att gå och rösta på förslagen.

Under resans gång har det blivit ännu tydligare för förvaltningen att det finns splittringar i Fagersjö, det är ett socioekonomiskt uppdelat område. Skillnaden i valdeltagandet i det yttre och det inre valdistrikten visar på klyftor inom området. Om workshops och förslagsverkstäder hade hållits kanske förvaltningen kunde hjälpt till att bryta detta mönster och få invånarna från de olika områdena i Fagersjö att interagera och gemensamt komma till lösningar och förslag, och därigenom öka gemenskapen och tilliten till varandra.

Förankring internt

Ytterligare ett förbättringsområde gäller kommunikationen inom förvaltningen, framför allt i inledningsskedet av processen. Det visade sig med tiden att det inom vissa av förvaltningens ordinarie verksamheter fanns viss osäkerhet och oro över att den nya mötesplatsen skulle konkurrera ut och ersätta de befintliga verksamheterna, det gällde främst fritidsgården och seniorverksamheten på 49:an. Ett lätt sätt att undvika oron hade varit att ha ett inledande möte med de chefer och medarbetare som berördes av den nya mötesplatsens öppning. På så sätt skulle förmodligen samarbetet blivit bättre och viljan att gemensamt göra mötesplatsen till någonting bra hade blivit större. I förlängningen hade det samarbetet förhoppningsvis lett till en bredare förankring för metoden medborgarbudget och en mer gemensam syn på demokratiarbetet.

Tydligare målsättningar

Tydligare målsättning om vilken effekt processen ska leda till hade varit önskvärt. I verksamhetsplanen för 2016 sätts ett antal målsättningar upp men det är oklart hur de ska mätas då det inte finns några startlägen eller indikatorer. Målet att 10 procent av invånarna ska ha deltagit i röstningen säger inte mycket om själva processen, kunskapen eller förändringen i området.

Målet i sig kan dessutom formuleras annorlunda eftersom det i nuvarande utformning tillåter vem som helst som anser sig ha ett

intresse i Fagersjö att delta. Det är omöjligt för förvaltningen att veta hur många personer den definitionen kan omfatta. Den målsättningen är också problematisk i och med att även medarbetare inom förvaltningen lämnat in förslag till aktiviteter. Det innebär att de har deltagit i en process som var avsedd för invånarna i Fagersjö. Det kanske visserligen inte är helt fel eftersom medarbetare som arbetar i ett område får många synpunkter från invånarna och på så sätt har kunnat föra fram förslag som de vet engagerar. Problemet är att det krockar med ambitionen att förslagsinlämnarna ska vara med och hålla i aktiviteterna eller hitta någon gemensam lösning.

Mycket av arbetet har handlat om att lära genom att göra eftersom detta var den första processen i Farsta. Tidtabellen för själva processen har varit tydlig och kommunicerats. En övervägande del av de som var med och röstade bor i hyresrätterna och bostadsrätterna. Det är de områden som hade lägst valdeltagande under 2014. Det var dock inte en medveten strategi att försöka nå just den målgruppen utan förvaltningen begav sig till områden där det rörde sig folk – i parkerna, vid förskolorna, utanför matbutiken. De områdena råkade sammanfalla med områden med särskilt lågt valdeltagande. Att välja målgrupper och målområden mer strategiskt är ett förbättringsområde för framtiden.

Utvecklingssamordnaren, praktikanten och demokratisamordnaren har varit de drivande tjänstepersonerna i processen. Ingen kommunikatör var anställd just då. Sammantaget är upplevelserna övervägande positiva hos de tjänstepersoner som deltagit i medborgarbudgetprocessen. Modellen har aldrig tidigare använts inom Stockholms stad och det har varit en lärandeprocess som gett flera värdefulla och nya erfarenheter som kommer att kunna användas i det fortsatta demokrati- och utvecklingsarbetet.

Hur går vi vidare?

Alla lärdomar från den första medborgarbudgetprocessen har tagits med i medborgarbudgetprocessen kring Måsen, även den i Fagersjö.

Genomförande av aktiviteter

Del två av den här utvärderingen kommer att behandla genomförandet av aktiviteterna som röstades fram i medborgarbudgeten. Förvaltningen har sett ett värde i att även utvärdera den delen.

Planering av aktiviteter för 2016

Verksamhetsprogrammet för mötesplatsen för 2016 inleddes med följande aktiviteter: yoga, crossfit, pyssel- och matlagningskvällar samt boxning. Det var de aktiviteter som förvaltningen lyckades hitta ledare för och samordna, genomförandet av dem utgör en slags testperiod. Till detta lades ett minibibliotek och några andra aktiviteter.

Farsta bibliotek, som organisatoriskt hör till kulturnämnden, har öppnat ett minibibliotek på mötesplatsen, där invånare kan låna böcker på förtroendebasis. Det var något som hade framkommit i dialog med invånarna, och eftersom möjligheten fanns i lokalen, startade det i samband med Fagersjödagen i slutet av augusti.

Inledningsvis fanns det ingen personal på mötesplatsen, utan lokalen var endast öppen i anslutning till aktiviteterna. Alla ledarna fick nycklar och instruktioner om lokalen. I oktober förstärktes mötesplatsen med en personal. Vaktmästaren arbetade måndag till torsdag klockan 13.00–16.30. I det arbetet ingick att förbereda inför aktiviteter samt hålla mötesplatsen öppen för besökare till biblioteket och för invånare som ville köpa en kopp kaffe.

Vid invigningen av lokalen i maj fick alla som var där anmäla sig till aktiviteter. Det var ett bra underlag inför planering av aktiviteterna, exempelvis hade matlagningen 25 anmällda, många barn men också en äldre grupp.

Förvaltningen annonserade även på Facebook, på mötesplatsen och i tidningen att man kunde anmäla sig. På så vis tillkom några fler anmälningar. Även under Fagersjödagen kunde man anmäla sig till aktiviteterna. Väldigt få anmälningar inkom den vägen.

Inför start av aktiviteterna fick alla som anmält sig ett sms eller mejl (beroende på vilka kontaktuppgifter de hade lämnat) om att aktiviteterna skulle påbörjas. Dessutom affischerades det runt om i Fagersjö att aktiviteterna skulle påbörjas, programmet presenterades

på Fagersjödagen och på Facebook-sidan annonserades det inledningsvis inför varje aktivitet.

Vid bearbetningen av förslagen, innan röstningen, hade förvaltningen haft kontakt med flera olika aktörer som kunde leda olika aktiviteter och beräknat på ett ungefär antal gånger och kostnader, beroende på deltagare. Samtliga aktiviteterna startade den 12 september. Alla ledare arvoderades för att leda kurserna.

Genomförande och deltagande vid aktiviteter

Deltagande i de olika aktiviteterna har varierat och lockat olika målgrupper.

Yoga

Yogan hölls av en ledare från Föreningen HjärtLung FHLIS-Stockholm. Han ledde totalt tio tillfällen under hösten, en timma per tillfälle. En lugnare variant av yogan efterfrågades då det var en äldre målgrupp som hade anmält sig till aktiviteten.

Det har varit två äldre damer som kommit till yogan kontinuerligt. Några enstaka gånger har det kommit någon ytterligare. Det var 16 personer som anmälde sig till yogan från början.

Crossfit

Crossfit leddes av en Fagersjöbo, förvaltningen fick kontakt med personen genom förslagsinlämnaren. Hon ledde tio tillfällen under hösten, en timma per tillfälle.

Vid crossfit deltog mellan två och åtta personer varje tillfälle. Deltagarna var vuxna i 30-40 års ålder. Ibland kom de med sina barn, flera har varit vänner till ledaren och bor i radhusen eller villaområde. Från början var det tio personer anmällda.

Pyssel- och matlagningskvällar

Dessa två aktiviteter leddes av föreningen Ett förenat Fagersjö, som är mycket aktiv i området. Det var olika ledare för aktiviteterna. Pysselkvällar hölls en gång i veckan, två timmar per tillfälle, medan matlagning var åtta tillfällen, två timmar per tillfälle.

Under pysselkvällar var det många barnfamiljer som kom, varför det var många yngre barn. Många av deltagarna är medlemmar i Ett förenat Fagersjö. Deltagandet låg på ungefär 15 personer per tillfälle. Det var totalt 18 personer anmällda från början.

Vid matlagningen har det kommit ett tiotal barn i 10-12 års ålder, många av dem har inte varit intresserade av att lära sig laga mat utan mest kommit för att äta. I början var det 25 personer anmälda, både vuxna och barn.

Boxning

Boxningen hölls av en ung man som hade hållit i boxning för ungdomar tidigare på fritidsgården. Han bor i området och var även förslagsinlämnaren. Aktiviteten hölls en gång i veckan under hösten, två timmar varje tillfälle.

Boxningen har varit populär, drygt tio personer vid varje tillfälle, några yngre barn samt tonåringar. Det har varit lite problematiskt med de yngre barnen, två timmar har varit för långt för dem. Efter några stökiga moment fick de yngre avvika vid klockan 20. Det var 14 personer anmälda från början.

Andra aktiviteter på mötesplatsen

Farsta bibliotek förlade sin ”svenska med baby”-verksamhet i Fagersjö vid fem tillfällen. Det tillkom även babysång och stickcafé. Babysång lockade inte många och lades ner. Stickcafé har fortsatt under våren 2017 med hjälp av Studieförbundet.

I december inleddes även biljardkvällar, men det arbetet måste utvecklas under våren 2017. Förvaltningen har funnits i lokalen för att erbjuda samhällsvägledning måndagar klockan 15-17 men det har inte varit många besökare.

Aktiviteter som ännu inte genomförts utifrån medborgarbudgeten är språkcafé, filmkvällar, datorspel och läxläsning. Där har det varit svårt att hitta ledare samt svårigheter med lokalen.

Utvärdering av genomförande av aktiviteter

Sammantaget kan man dra slutsatsen att deltagandet vid de olika aktiviteterna inte har varit som förväntat. Eftersom det var ett stort engagemang i förslagsinlämningen och röstningen trodde förvaltningen att mötesplatsen och verksamheten där skulle locka fler Fagersjöbor.

Vad beror det på?

De flesta aktiviteterna har hållits på eftermiddagarna och kvällarna för att säkerställa att så många invånare som möjligt kan gå. Alla aktiviteter har varit gratis. Även om aktiviteterna riktade sig till invånare i åldern tio år och uppåt har inga yngre barn som velat delta avvisats. Åldern satte för att inte konkurrera med annan verksamhet i området. Förvaltningen har även försökt att inte ställa aktiviteter mot varandra så det har pågått något i princip varje dag från måndag till torsdag.

Babysång och svenska med baby har riktat sig till föräldralediga och därför förlagts på dagtid. En kommentar som inkom var att många av aktiviteterna tillgodosåg behov bland vissa målgrupper i Fagersjö men inte andra. Några invånare har efterfrågat aktiviteter på helger och undrat om man kan hyra lokalen för privata ändamål. Vissa har också velat hyra lokalen för föreningssyften eller affärsverksamhet. Det har inte gått – varför redovisas nedan.

Bristfällig lokal

Lokalen var i stort behov av renovering, det läckte från taket, belysningen behövde förbättras, väggar behövde målas om, golv putsas och det var väldigt kallt.

Innan medborgarbudgetprocessen hyrde Fagersjö fritidsgård en yta på nedre våningen och Farsta arbetscenter den övre delen av lokalen. Vissa ytor i lokalen stod tomma. Förvaltningen valde att mötesplatsen skulle utgöra vissa ytor på den övre planen – i nära anslutning till och delvis i samma lokaler som arbetscentret.

Renoveringen av lokalen som hade inletts under våren, i samband med genomförandet av medborgarbudgetprocessen, hade endast gällt den första delen av lokalen, entrédelen – den stora allmänna ytan som skulle fungera som ett café och samhällsvägläsningsplats. Därför blev det bråttom i april/maj att komma överens om renovering, ansöka om bygglov och renovera. Arbetet försvårades i och med att invigning av lokalen skulle ske den 28 maj. Det var då aktiviteterna skulle presenteras för allmänheten. Det var även viktigt att verksamheten startade i nära anslutning till invigningen för att inte tappa alla som deltagit i processen. Det visade sig vara tämligen svårt.

Lokalen stod inte klar förrän till Fagersjödagen i augusti, och då var ännu inte brand- och inbrottslarm på plats. Därför kunde förvaltningen inte hyra ut lokalen till allmänheten. Brand- och inbrottslarm installerades under hösten. Det har varit svårt för

förvaltningen att få allting på plats. Mycket beror troligen på att det saknades en samordnad planering för hela lokalen innan medborgarbudgetprocessen inleddes. Och samtidigt hade det varit svårt att planera lokalen i detalj innan processen inleddes eftersom medborgarbudgeten just handlade om hur lokalen skulle användas.

Det har saknats en behovs- och riskanalys av lokalen och mötesplatsen generellt. Eftersom serviceutbudet i området är nästintill obefintlig beslöt nämnden att via försöksverksamheten försöka fylla några av de luckorna. Det har varit svårt att realisera. Den planering som funnits kring lokalen och mötesplatsen har varit personbunden. Idén om mötesplatsen och hur den ska fungera har vilat starkt hos förvaltningens tidigare kommunikatör och utvecklingssamordnare. Därför innebär det en utmaning när kommunikatören lämnade sin tjänst utan att genast ersättas av en ny, och utvecklingssamordnaren ungefär samtidigt skulle lämna över sin roll i processen till den nyanställda demokratisamordnaren.

En gemensam vision för mötesplatsen har funnits men rent konkret har inga ramar eller resurser klargjorts för hur visionen ska förverkligas. Det har försvårat arbetet. Mycket av genomförandet av aktiviteter och lokalrenoveringen har fått ske spontant och slumpmässigt eftersom inga rutiner har funnits på plats. Inledningsvis hade man även tänkt renovera den stora lagerlokal som finns på samma våningsplan som mötesplatsen. Förvaltningen beslutade sedan att inte göra det på grund av de stora kostnaderna och osäkerheten kring mötesplatsen. Det gjorde att till exempel boxningen istället fick hållas i Fagersjöskolans idrottshall. Det var svårt att få tider i idrottshallen så crossfiten fick hållas i mötesplatsen, men det var inte helt idealt.

Lokalerna ägs av Familjebostäder och har hyrts av förvaltningen som ett rivningskontrakt. Detta innebär att det var svårt för förvaltningen att göra en mer långsiktig planering av de senare delarna av renoveringen.

Föreningsdriven mötesplats

En ambition har varit att förvaltningen ska genomföra medborgarbudgeten, inleda arbetet med verksamhetsprogrammet och därefter ska föreningslivet i Fagersjö successivt ta över och driva mötesplatsen själva. Det har sannolikt varit alltför höga ambitioner. Det är endast en förening i Fagersjö som lett två aktiviteter hittills. Olyckligtvis uppfattas mötesplatsen av somliga som en lokal för just den föreningen. Det har medfört att vissa inte

känt sig välkomna, inte upplevt att mötesplatsen är till för alla Fagersjöbor.

Då ledarna för de olika aktiviteterna arvoderades förväntar sig även framtida ledare betalning, något som går stick i stäv med ambitionen att det lokala föreningslivet själv ska ansvara för lokalen och verksamheterna. En långsiktig hållbarhet i genomförandet av aktiviteter har inte skapats.

Personal på plats

En vaktmästare var på plats i lokalen från oktober till december 2016, alltså i slutet av den första perioden av aktiviteter. För att verkligen göra mötesplatsen till en levande plats hade förvaltningen behövt anställa en person som arbetade heltid med att samordna program på mötesplatsen, ha kontakt med alla berörda parter och kommunicera med invånarna. Då sådana resurser inte har funnits har istället demokratisamordnaren fått ta hela det operativa ansvaret vid sidan om sina andra uppgifter när det gäller att utveckla nämndens och förvaltningens demokratiarbete.

Störmoment

Den ordinarie verksamheten som finns i lokalerna, arbetsträningen, har påverkats av mötesplatsen. Innan vaktmästaren var på plats fick personalen på Arbetscenter ofta svara på frågor från invånare och ta emot varuleveranser. Det var en roll som de inte var beredda på.

Förbättringsförslag

Det behövs en tydlig projektorganisation kring den här sortens stora förändringar. Stadsdelsförvaltningen driver en annan mötesplats – Aktivitetshuset Tuben – men den har vuxit och utvecklats med tiden och har haft resurser både vad gäller personal och ekonomiska medel.

Det måste finnas tydligare ramar för vad som ska åstadkommas och en gemensam syn inom förvaltningen. Det har saknats i detta arbete. En tidigare förankring inom förvaltningen med Arbetscentrum och fritidsgården hade förenklats starten av mötesplatsen. Förankring bland andra verksamheter hade också varit gynnsam.

Hur går vi vidare?

Planen framöver är att tillhandahålla lokalerna till föreningslivet i Fagersjö för medlemsmöten och till fortsatta aktiviteter som kommer invånarna tillgodo.

Förvaltningen avser att genomföra resterande aktiviteter som bestämdes i medborgarbudgeten.